

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och
punktskatter
103 33 Stockholm
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av betänkandet Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier (SOU 2024:32)

Fi2024/01073

1 Sammanfattning

Skatteverket tillstyrker att förslagen genomförs.

Skatteverket föreslår att bestämmelserna om omedelbart förstörande ska regleras i SFL och inte i SdbL. Den föreslagna 2 kap. 12 a § SdbL kan placeras som ett tredje stycke i 7 kap. 8 § SFL.

Skatteverket föreslår vidare att den föreslagna 7 kap. 8 § SFL justeras på så sätt att det finns förutsättningar för Skatteverket att ta fingeravtryck och ansiktsbild i digitalt format även i de fall det av någon anledning inte är möjligt att läsa ut fingeravtryck eller ansiktsbild ur lagringsmediet. Det ska sedan vara möjligt att göra jämförelsen med det foto som finns i t.ex. passhandlingen.

I förslaget till 63 a kap. 1 § andra stycket SFL anges begreppet ”betydande belopp”. Skatteverket ser gärna att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet förklaras vad som avses med begreppet.

Förslaget bedöms medföra en engångskostnad om cirka 500 000 kronor för utveckling och information.

För att ytterligare motverka bedrägerier vill Skatteverket framhålla att införande av en transaktionsbaserad rapportering är av stor vikt.

2 Skatteverkets synpunkter

Skatteverket tillstyrker att förslagen genomförs. Skatteverket lämnar dock vissa synpunkter på förslagen. Synpunkterna gäller förslag till ändringar, förtydliganden m.m.

2.1 Åtgärder för stärkt kontroll (avsnitt 7)

2.1.1 Fler kontroller behövs (avsnitt 7.2)

Förslagen i utredningen leder i rätt riktning men Skatteverket vill dock påtala vikten av att ytterligare åtgärder genomförs för att effektivt motverka bedrägerier. I det sammanhanget är införandet av en transaktionsbaserad rapportering av särskilt stor betydelse.

2.1.2 Personuppgiftsbehandling (avsnitt 7.3.4)

I avsnitt 7.3.4 förs ett resonemang om ändamålsregleringen i 1 kap. 4 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, SdbL. Såsom Skatteverket uppfattar det har man i brödtexten på sidan 175 beskrivit både de ändamål som regleras i SdbL och lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör det i motiven klargöras om de uppgifter som ska behandlas sker för ändamålet tillsyn samt lämplighets- och tillståndsprövning och annan liknande prövning enligt 1 kap. 4 § 5 SdbL.

Behandling av personuppgifter om stärkt identitetskontroll ska enligt förslaget ske i beskattningsdatabasen. Begreppet databas avser de uppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används gemensamt inom en verksamhet. En uppgift anses gemensamt tillgänglig och därmed utgörande en del av en databas om den registreras och lagras i ett datasystem på ett sådant sätt att tjänstemännen inom en eller flera myndigheter har möjlighet att vid behov och i olika sammanhang ta del av uppgiften direkt på automatiserad väg (prop. 2000/01:33, s. 89).

Den föreslagna bestämmelsen om kontroll anger att uppgifter i passets lagringsmedium får kontrolleras mot det fingeravtryck och den bild som får tas vid kontrolltillfället. Vidare ska samtliga uppgifter omedelbart förstöras enligt förslaget när kontrollen har genomförts. Det kan därför ifrågasättas att behandlingen sker i beskattningsdatabasen eftersom uppgifterna bara får behandlas inom ramen för en enskild kontroll och omedelbart ska förstöras när den är klar. Mot denna bakgrund finns det enligt Skatteverket inte skäl att reglera behandlingen av dessa uppgifter i databasen eftersom uppgifterna inte ska sparas och göras gemensamt tillgänglig för användning i beskattningsverksamheten. Som framgår nedan föreslås att bestämmelserna om omedelbart förstörande ska regleras i SFL, därmed behövs inga ändringar i SdbL.

Vad gäller den föreslagna bestämmelsen om omedelbart förstörande i 2 kap. 12 a § SdbL kan den placeras som ett tredje stycke i 7 kap. 8 § skatteförfarandelagen (2011:1244), SFL. Liknande förslag lämnas i betänkandet Framtidens dataskydd (SOU 2023:100) till 26 c § förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481) och 2 kap. 4 § förslag till lag om ändring i lagen (2022:1697) om samordningsnummer.

Den föreslagna 7 kap. 8 § SFL bör enligt Skatteverket justeras på så sätt att det finns förutsättningar för Skatteverket att ta fingeravtryck och ansiktsbild i digitalt format även i de fall det av någon anledning inte är möjligt att läsa ut fingeravtryck eller ansiktsbild ur lagringsmediet. Det möjliggör en kontroll när det finns tekniska svårigheter att läsa av den information som finns i lagringsmediet. Det ska sedan vara möjligt att göra jämförelsen med det foto som finns i t.ex. passhandlingen. Den föreslagna regleringen ger enligt Skatteverket

inte stöd för att ta fingeravtryck och ansiktsbild i digitalt format även i de fall det av någon anledning inte är möjligt att läsa ut fingeravtryck eller ansiktsbild ur lagringsmediet.

I utredningen hänvisas till att regeringen har tillsatt en utredning som ska utreda möjligheten att spara vissa uppgifter, direktiv 2023:134 Utökade befogenheter för Skatteverket inom brottsbekämpning och folkbokföring. Av denna utrednings kommittédirektiv framgår att utredaren ska analysera och ta ställning till om Skatteverket ska få möjlighet att lagra och på annat sätt behandla ansiktsbilder och fingeravtryck samt de biometriska uppgifterna som tas fram ur dessa i ärenden om folkbokföring och samordningsnummer. Skatteverket välkomnar en sådan utredning och vill framföra att verket ser ett behov av att i framtiden kunna lagra sådana uppgifter.

2.2 Avräkningsspärr på skattekontot (avsnitt 9)

I förslaget till 63 a kap. 1 § andra stycket SFL anges begreppet ”betydande belopp”. Det förklaras varken i utredningen eller i författningskommentarerna vad som avses med begreppet ”betydande belopp” mer än att det inte får vara frågan om ett mindre belopp. Skatteverket ser gärna att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet förklaras vad som avses med begreppet.

2.3 Åtgärder som tas upp, men inte föreslås av utredningen

2.3.1 Behov av aktieägarregister (avsnitt 5.6.1)

I utredningen görs bedömningen att det finns ett stort behov av att införa ett aktieägarregister, både för Skatteverkets skull, men även för andra myndigheter. Samtidigt konstateras att ett förslag om införande av ett aktieägarregister inte rymms inom ramen för utredningen. Skatteverket vill ändå trycka på att verket vore behjälpt av ett sådant register och inte bara för bekämpandet av mervärdesskattebedrägerier. Även utredningar av andra typer än allvarligt skatteundandragande skulle underlättas av ett aktieägarregister.

2.3.2 Obligatorisk elektronisk kommunikation mellan myndigheter och företag (avsnitt 5.6.2)

I utredningen tas frågan om elektronisk kommunikation mellan myndigheter och företag upp som ett sätt att snabbare kunna komma i kontakt med företag misstänkta för att ingå i en bedrägerikedja. Som exempel nämns att det skulle kunna ställas ett krav på anslutning till digital brevlåda vid mervärdesskatteregistrering. Utredningen lämnar dock inte något förslag om obligatorisk elektronisk kommunikation med hänvisning till att frågan redan behandlas i Utredningen om digital post (I 2020:03). Slutbetänkandet för utredningen om digital post redovisades i juni i år och i det fanns inget förslag om obligatorisk elektronisk kommunikation vare sig för enskilda eller företag. Frågan om elektronisk (och säker) kommunikation kvarstår således. Det kan i sammanhanget nämnas att om obligatorisk e-fakturerings infördes i Sverige skulle e-faktureringsnätverket och företagens adresser i detsamma eventuellt kunna ligga till grund för en elektronisk kommunikationskanal mellan myndigheter och företag.

2.3.3 Överväganden om införande av omvänd betalningsskyldighet i övrigt (avsnitt 10.4)

Skatteverket delar utredningens bedömning att det inte finns skäl att i nuläget överväga möjligheten till införande av omvänd betalningsskyldighet när det gäller någon annan

specifik varutyp eller tjänst. Skatteverket instämmer med utredningen att det är av stor vikt att utvecklingen följs för att löpande bedöma om det finns anledning att införa omvänd betalningsskyldighet på något mer område för att förhindra att mervärdesskattebedrägerier genomförs. Skatteverket vill dock påtala att införande av en transaktionsbaserad rapportering skulle vara ett effektivare medel än omvänd betalningsskyldighet mot att bekämpa bedrägerier.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Förslaget bedöms medföra en engångskostnad om cirka 500 000 kronor för utveckling och information.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Katrin Westling Palm och föredragits av rättsliga experten Anne Blomgren. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: överdirektören Fredrik Holmberg, rättschefen Michael Erliksson, enhetschefen Pia Gustafsson och sektionschefen Anna Rydebjörk.

Katrin Westling Palm